

Při adoraci se stáváme opravdovými

V Novém zákoně při každém pokusu uctívat někoho jiného než Boha nebo osobu Krista, přichází bezprostřední reakce: „Nedělej to! Adorace patří pouze Bohu“. Jako bychom v opačném případě byli vystaveni smrtelnému nebezpečí. Právě to Ježíš na poušti opakuje ustavičně pokušiteli, který chce, aby se před ním sklonil: „Je psáno: Pánu, svému Bohu, se budeš klanět a jen jemu sloužit“ (Mt 4,10). Adorace tedy patří jedině Bohu. Původní řecký výraz *proskynésis*, užívaný v evangeliích a Zjevení sv. Jana, znamenal konkrétní gesto klanění, položení se na zem tváří k zemi na znamení úcty a podřízenosti. Pouze v dialogu se Samaritánkou a v 1. listu Korinťanům (14,25) začíná označovat vnitřní postoj duše vůči Bohu. Nás však zajímá především to, jak tuto adoraci praktikovat. Adorace má především charakter intuice: Je jako záblesk světla v noci. Je to prožitek velikosti, majestátu, krásy a zároveň dobroty Boha a jeho přítomnosti, který nám vyrazí dech; jakési ztroskotání v bezbřehém a bezedném oceánu Boží vznešenosti.

Výrazem adorace je ztišení a mlčení. Když „smysly obklopuje nekonečné ticho a s pomocí ticha zestárnou vzpomínky“, říkal jeden z pouštních otců, nezbyvá než adorovat. K tomuto postoji dospívá také Job, když se na konci svého příběhu

setkává se Všemohoucím a zvolá: „Co ti odpovím, když jsem tak bezvýznamný! Kladu si na ústa ruku.“ A svatý Řehoř Naziánský přímo říká, že adorovat znamená vzdát Bohu „chvalozpěv ticha“. Jako když vystupujeme na vysokou horu a s přibývajícím výškou řídne vzduch, tak také čím více se Bohu přibližujeme, slova se stále krátí, až nakonec zmlknou docela a spojí se v tichu s tím, který je nevýslovný. Pokud už musíme něco říci, abychom „zastavili“ mysl a zabránili jí v těkání po jiných předmětech, je dobré učinit tak nejkratším slovem, jaké máme: Amen, Ano. Adorovat totiž znamená přitakat. Znamená svolit, aby Bůh byl Bohem. A říci ano Bohu jakožto Bohu a sobě sama jako Božímu stvoření.“ Adorace tedy vyžaduje sklonění se a mlčení.

Přece však nás může napadnout několik otázek: „Je takové gesto hodné člověka, neponižuje jeho důstojnost? A dokonce, je vůbec hodné Boha, má skutečný Bůh zapotřebí, aby se před ním stvoření klanělo? Nemá smysl to popírat, adorace obsahuje také aspekt radikálního ponížení, oběti, a proto dosvědčuje, že Bůh je Bohem a nikdo a nic nemá právo na existenci před ním jinak než z jeho milosti. Za oběť tedy přináším své „já“, svou soběstačnost. Při adoraci se osvobozuje pravda, která byla vězněm nespravedlnosti. Stáváme se autentickými v nejhlubším slova smyslu. V adoraci předjímáme již návrat všech věcí k Bohu. Svěřujeme se smyslu a proudění

bytí. Tak jako voda nachází pokoj ve svém plynutí do moře a ptáče svou radost v následování poryvů větru, tak adorující je nachází v adoraci. Klanění Bohu tedy není povinností, nýbrž privilegiem a hlubokou lidskou potřebou. Právě k tomu byl člověk učiněn. Nietzscheho představa Boha jako orientálního vladaře lačnického po počtách na svém nebeském trůnu se naprosto mívá s biblickým Bohem. Adorace totiž musí být svobodná. Právě svoboda ji činí hodnou Boha a zároveň i hodnou člověka.

Katolická církev zná zvláštní formu tohoto klanění, kterým je eucharistická adorace. Její rozvoj mimo mši je poměrně nedávným projevem křesťanské zbožnosti. Rozvinula se na západě počínaje 11. stoletím v reakci na herezi Berengaria z Tours, který popíral reálnou přítomnost Ježíše v eucharistii a mluví o symbolické. Od té doby však, lze říci, nebyl žádný světec, v jehož životě bychom nenašli rozhodující vliv eucharistické úcty. Stala se zdrojem nezměrných duchovních energií, jakýmsi stále planoucím ohništěm v Božím domě, u něhož se hřáli všichni velcí synové církve.

Tiché a dlouhé setrvání před svátostným Ježíšem dovoluje člověku vnímat jeho vůli s námi. V adoraci klademe před Krista své plány, abychom učinili místo těm jeho. Boží světlo postupně proniká do srdce a obnovuje ho, jako fotosyntéza, nezbytně nutná k růstu zelených rostlin. Musíme být jako tyto zelené listy, které jsou symbolem

eucharistických a kontemplativních duší. V rozjímání „slunce spravedlnosti“, kterým je Kristus, se zaměřují na výživu, kterou je Duch svatý, ve prospěch celého velkého stromu, jímž je Církev. Jde o to, co jinými slovy říká apoštol Pavel, když píše: „My všichni s nezakrytou tváří odrážíme jako v zrcadle velebnost Páně, a tak se přetvořujeme stále víc a víc k zářivé podobě, jakou má on. Působí to Duch Páně (2 Kor 3,18).“ Jenom Bůh ví, kolik skrytých milostí sestoupilo na církev díky těmto adorujícím duším. Jak velkou evangelizační sílu eucharistické adorace dosvědčují komunity, které ji zařadili do svého pravidelného programu. Mnozí náhodně vstoupivší do adorační kaple naléhavě zakusili Boží přítomnost.

Křesťanská kontemplace není nikdy jednosměrná. Nespočívá v pohledu do sebe, v hledání svého hlubokého já. Spočívá vždy ve dvou pohledech, které se setkávají. Skvěle jistě kontemplotal eucharistii onen rolník z farnosti v Ars, když na dotaz svatého faráře po tom, co dělá při všech svých návštěvách kostela, odpověděl: „Nic, já hledím na něj a on hledí na mne!“ Přestože my někdy klopieme oči, Boží pohled nikdy nemizí. Naše kontemplace se někdy omezuje na prosté doprovázení Ježíše a setrvávání pod jeho pohledem. Jakkoli jsme nepatrní a hříšní, zůstáváme vždy těmi, které miluje a za které dal život. Když kontemplotujeme

Ježíše v oltářní svátosti, uskutečňujeme proroctví vyslovené ve chvíli Ježíšovy smrti na kříži: „Budou hledět na toho, kterého probodli“ (Jan 19,37). Tato kontemplace je však sama proroctvím, neboť předjímá to, co budeme navždy činit v Nebeském Jeruzalémě. Je to nejvíce eschatologická a prorocká činnost, jakou v církvi můžeme uskutečňovat. Když jsme před svatostánkem, vytváříme již nyní jediný sbor s církví těch, kdo nás předešli, a jsou takříkajíc po druhé straně oltáře, oni v blaženém patření a my ve víře.

P. Raniero Cantalamessa

Vatikán 5. 4. 2019 (www.radiovaticana.cz)

*Sestry a bratři.
Dovolte, abych vás pozdravil
u příležitosti Zeleného čtvrtku,
svátku ustanovení eucharistie
a popřál vám všem
Zmrtvýchvstalým prozářeně
sváteční dny velikonoce.*

P. Petr Okapal, sekretář sdružení

*Biskupství ostravsko-opavské
připravuje I. setkání členů
sdružení Eucharistická hodina.
Bude se konat v Ostravě 8. 6. 2019.
Od 15:00 bude adorace NSO,
od 16:00 přednáška
a po přestávce a občerstvení
setkání vyvrcholí mší sv. v 18:00
z vigilie Slavnosti Seslání Ducha sv.
Jste všichni srdečně zváni.*